

**Ustawa o udzielaniu
pomocy publicznej
w celu ratowania
lub restrukturyzacji
przedsiębiorców.
Komentarz**

Przedmowa

Dnia 15.5.2015 r. Sejm RP uchwalił ustawę – Prawo restrukturyzacyjne – długo oczekiwane narzędzie wsparcia przedsiębiorstw w kryzysie. Przyjęte wówczas rozwiązania legislacyjne były bardzo nowatorskie oraz idealnie wpisywały się w promowany obecnie na poziomie Unii Europejskiej postulat polityki drugiej szansy. Wyrazem tego rodzaju polityki ze strony prawodawcy unijnego jest chociażby Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1023 z 20.6.2019 r. w sprawie ram restrukturyzacji zapobiegawczej, umorzenia długów i zakazów prowadzenia działalności oraz w sprawie środków zwiększających skuteczność postępowań dotyczących restrukturyzacji, niewypłacalności i umorzenia długów, a także zmieniającej dyrektywę (UE) 2017/1132 (dyrektywa o restrukturyzacji i upadłości) (Dz.Urz. UE L Nr 172, s. 18). Polskie Prawo restrukturyzacyjne z 2015 r. było na tyle nowatorskie, że implementacja ww. dyrektywy w odniesieniu od Polski (co dopiero przed nami) nie będzie wymagała głębokich zmian legislacyjnych.

Dlaczego w przedmowie do komentarza do zgoła innej ustawy piszemy o powyższym? A mianowicie, narzędzia formalnej ochrony podmiotów prowadzących działalność gospodarczą, w tym integralności ich przedsiębiorstw w razie zagrożenia niewypłacalnością poprzez umożliwienie im restrukturyzacji zadłużenia, zostały stworzone na optymalnym poziomie. Pamiętać jednak należy, że nawet przy najdoskonalszej procedurze formalnoprawnej konieczne są dodatkowe narzędzia wsparcia, ponieważ restrukturyzacja przedsiębiorstw to nie tyle formalna procedura sądowa, co przede wszystkim proces reorganizacji ekonomicznej. Proces ten zaś wymaga nie tylko ochrony przeciwegzekucyjnej i zmiany struktury długu, ale także poniesienia dodatkowych nakładów finansowych (i to w trakcie kryzysu), by finalnie odtworzyć podmiot ponownie zdolny do konkurowania na rynku, a w dalszej perspektywie – rentowny. Z tych względów od wielu lat praktycy prawa restrukturyzacyjnego zwracają uwagę na palący problem braku dostępności w Polsce tzw. nowego finansowania dla podmiotów w restrukturyzacji. Ustawa – Prawo restrukturyzacyjne niewątpliwie chroni majątek dłużnika, daje możliwość restrukturyzacji zadłużenia, ale nie zawiera mechanizmów pozwalających na faktyczne (a nie tylko teoretycznoprawne) pozyskanie tzw. świeżego pieniądza. A ten ostatni jest kluczowy (bez względu na to czy pochodzi od Skarbu Państwa czy z rynku) dla powodzenia większości procesów

Przedmowa

restrukturyzacji, w tym udźwignięcia przez przedsiębiorcę niezbędnego kosztu wdrożenia środków restrukturyzacyjnych.

Z powyższych względów uchwalenie w dniu 16.7.2020 r. przez Sejm RP ustawy o udzielaniu pomocy publicznej w celu ratowania lub restrukturyzacji przedsiębiorców (Dz.U. z 2020 r. poz. 1298) przyjęliśmy z entuzjazmem. Szkoda tylko, że po pierwsze do przyjęcia przepisów konieczne było zagrożenie w postaci pandemii COVID-19, a po drugie – że na tak szczytny cel, jak ratowanie przedsiębiorstw w ramach formalnej (czyli pod kontrolą sądu, nadzorcy/zarządcy i wierzycieli) przeznaczają się tak niewielkie środki (na rok 2020 przewidziano 120 mln zł).

Jak wspomnieliśmy powyżej, w restrukturyzacji kluczowy dla jej powodzenia jest tzw. świeży pieniądź i wydaje się, że zapotrzebowanie na to narzędzie może przynieść komentowana ustawa. W nowym prawie idzie bowiem nie tylko o to, by dostarczyć zastrzyk gotówki i poprawić chwilowo płynność, ale o to, by ten zastrzyk gotówki dał „chwilę spokoju” na wdrożenie planu restrukturyzacji i docelowo odzyskanie rentowności. Innymi słowy, nie idzie tylko o niwelowanie już poniesionej straty, ale o usuwanie przyczyn tejże straty. Konstrukcja przepisów wydaje się więc prawidłowa, niemniej wszystko zależy od tego, jak sprawnie pula środków (która niestety nie jest wystarczająca) zostanie przez Ministerstwo Rozwoju i ARP rozdysponowana. Jeśli przedsiębiorcy nie zderzą się z biurokratyczną machiną, czyli o ile ich wnioski o udzielenie pomocy (np. pożyczki) nie będą rozpoznawane miesiącami, wtedy ustawa jest w stanie odegrać pozytywną rolę. Komentowana ustawa opiera się na następujących mechanizmach wspierania: (1) pomoc na ratowanie, (2) tymczasowe wsparcie restrukturyzacyjne, (3) pomoc na restrukturyzację. Dwa pierwsze narzędzia dedykowane są przedsiębiorcom we wczesnej fazie kryzysu, a w zasadzie zanim dojdzie do konieczności wdrażania planu restrukturyzacyjnego. Wsparcia udziela się w formie pożyczki odpowiednio na 6 lub 18 miesięcy. Z kolei trzecia forma wsparcia: pomoc na restrukturyzację, to wsparcie dedykowane przedsiębiorcom, którzy już znaleźli się w trudnej sytuacji ekonomicznej i wdrażają plan restrukturyzacyjny. Celem wsparcia jest z jednej strony niwelowanie negatywnych skutków społecznych kryzysu i zakłóceń na rynku, a z drugiej – zapobieganie upadłości i likwidacji przedsiębiorstw. Pomoc państwa ma więc doprowadzić do przywrócenia przedsiębiorcy zdolności do konkurencyjności na rynku, czyli jej zadaniem jest nie tyle doraźne poradzenie sobie z kryzysem i problemem płynności, co stanięcie na równe nogi i konkurencyjność z innymi uczestnikami.

Niniejszy komentarz został napisany przez praktyków prawa restrukturyzacyjnego, którzy występują na co dzień w postępowaniach restrukturyzacyjnych zarówno jako doradcy dłużników i wierzycieli (w ramach

Kancelarii Zimmerman i Wspólnicy sp.k.), jak i w charakterze nadzorców i zarządów (w ramach spółki Zimmerman Filipiak Restrukturyzacja S.A.). Szczególnie ta druga rola ma kluczowe znaczenie dla powodzenia procesów restrukturyzacji, gdyż nierzadko od sprawnie działającego nadzorcy czy zarządcy zależy ich finalny efekt – układ z wierzycielami. Przy tym pamiętać należy, że przepisy prawa restrukturyzacyjnego nakładają na nadzorców i zarządców prawny obowiązek wspierania dłużnika w poszukiwaniu źródeł finansowania działalności dłużnika w trakcie procesu restrukturyzacji, w tym pozyskiwania pomocy publicznej (art. 26 PrRestr). Prawidłowe stosowanie przepisów komentowanej ustawy niewątpliwie więc umożliwi doradcom restrukturyzacyjnym należyte pełnienie powierzonych im funkcji.

Niniejszy komentarz przede wszystkim ma mieć walor praktyczny. Ma z jednej strony pomóc przedsiębiorcom i wspierającym ich doradcom restrukturyzacyjnym prawidłowo wypełnić wnioski o udzielenie pomocy publicznej i przejść przez procedurę jej pozyskiwania, a z drugiej – wesprzeć urzędników w procesie stosowania tych niełatwych przepisów. Naszych Czytelników zachęcamy więc do dyskusji i dzielenia się uwagami, wszelkie uwagi krytyczne są mile widziane (adres e-mail do kontaktu: bartosz.sierakowski@zimmerman.com.pl).

Szczególne podziękowania kierujemy pod adresem pana *Wojciecha Pustelnika* i pana *Wojciecha Bobika*, prawników z Kancelarii Zimmerman i Wspólnicy, których cenne uwagi praktyczne i teoretycznoprawne wpłynęły na ostateczny kształt niniejszego komentarza.

Bartosz Sierakowski
Piotr Zimmerman

Warszawa, sierpień 2020 r.

[Przejdź do księgarni →](#)